

HET ENCOD BULLETIN OVER DRUGBELEID IN EUROPA

NR. 14. FEBRUARY 2006

WONDEREN KUNNEN GEBEUREN

In Europa hebben we geen recht op pessimisme. De mogelijkheden voor gewone Europese burgers om politici te benaderen en hen bewust te maken van de impact van hun besluiten zijn niet ideaal, maar veel beter dan in vele andere landen. Het feit dat de huidige kloof tussen politici en burgers als een probleem wordt beschouwd voor de ontwikkeling van de Europese Unie is positief. Het scheidt de noodzaak om initiatieven te nemen zoals de conferentie over "Civil Society and Drugs" die op 26 en 27 Januari plaatsvond in Brussel.

Een grote delegatie van ENCOD-leden was aanwezig op deze conferentie, die georganiseerd was door de Europese Commissie, en in het bijzonder de Anti-Drugs Coördinatie-eenheid van het Directoraat voor Justitie, Vrijheid en Veiligheid. In zekere zin was de conferentie het resultaat van de pogingen die ENCOD 18 maanden lang in het werk had gesteld om de Europese Commissie en de Horizontale Drugs Groep (het overlegorgaan over drugsbeleid van de 25 EU lidstaten) te herinneren aan de engagementen die zij waren aangegaan sinds de eerste stappen werden gezet naar een gezamenlijk "Europees drugsbeleid" aan het begin van de jaren '90. Die engagementen betroffen het betrekken van de burgers bij de besluitvorming over dit beleid.

In de aanloop naar het nieuwe EU Actieplan over Drugs (dat in juli 2005 werd aangenomen) had ENCOD getracht aandacht te verkrijgen voor de groeiende roep om een koerswijziging in het huidige drugsbeleid. Het Europees Parlement had zich in December 2004 bij deze roep aangesloten middels de goedkeuring van een aantal aanbevelingen, onder meer omtrent het toelaten van lokale experimenten met een flexibele aanpak van druggebruik, het doen van onderzoek naar de positieve toepassingen van cannabis, coca en opium, en het installeren van een budgetlijn om dialoogprocessen met burgers over drugsbeleid mogelijk te maken.

Echter, in de definitieve versie van het Actieplan werd geen rekening gehouden met deze signalen. Dus toen de uitnodiging voor de conferentie in januari 2006 het doel van de onderneming omschreef als een manier om uit te zoeken hoe de EU burgers zouden kunnen bijdragen aan de uitvoering van het Actieplan (waartoe was besloten door mensen die de stemmen van burgers en zelfs van het Parlement hadden genegeerd) voelde dit aan alsof we twee dagen hadden om Rome te bouwen.

Aan het begin van de conferentie deden de vertegenwoordigers van de Commissie er alles aan om ons te overtuigen van hun goede bedoelingen. In de woorden van de hoogste ambtenaar van het JVV Directoraat, Jonathan Faull, wilde de Commissie een poging doen om een “daadwerkelijke” dialoog met de burgers op te starten. Namens die burgers waren drie sprekers uitgenodigd om een speech te geven. Onder hen Fernando Mendes van IREFREA, een Europees netwerk van experts in behandeling, Mike Trace van de Beckley Foundation, een Britse denktank over drugsbeleid, en Thomas Hallberg van de Europese Steden Tegen Drugs, ECAD.

Mendes stelde voor om de dialoog te organiseren middels een nieuw orgaan, waarvan alle Europese netwerken deel zouden uitmaken. Trace suggereerde een aantal “communicatiekanalen” te financieren van en naar burgers in de verschillende sectoren (behandeling, research, druggebruikers etc.). En Hallberg deed geen enkele suggestie, maar nam van de gelegenheid gebruik om de loftrumpet af te steken over het Zweedse drugsbeleid, volgens hem de reden voor het lage reguliere cannabisgebruik onder Zweedse jongeren. Zonder door de voorzitter onderbroken te worden stelde Hallberg dat “het bewijs aantoont dat spuitruilprogramma’s geen effectief middel zijn om de HIV/AIDS epidemie te verminderen” en dat “cannabis veel gevaarlijker is dan heroïne, aangezien er 50% meer cannabis-gerelateerde doden zijn in Zweden dan heroïne-gerelateerde doden.”

Het applaus voor Hallberg kwam van een tiental personen in de zaal waar ongeveer 100 mensen aanwezig waren. De grote meerderheid van de 60 maatschappelijke organisaties die vertegenwoordigd waren was voor de aanpak van schadevermindering; de Commissie was zich daarvan bewust, en had er bij ons op aangedrongen het ideologische debat, dat de dialoog immers zou kunnen ondermijnen, te vermijden. Echter, de Commissie had ook Hallberg uitgenodigd om een van de belangrijkste speeches te verzorgen.

In vier werkgroepen, voorgezeten door mensen die niet genoeg tijd hadden gehad om de gesprekken voor te bereiden, werden we vervolgens gevraagd om onze opties bekend te maken voor structuren en gespreksonderwerpen die de nieuwe dialoog zou moeten behelzen. Er lagen geen mogelijke opties op tafel, anders dan die ‘s morgens door de twee sprekers naar voren waren gebracht. Verschillende leden van ENCOD zetten toen maar het voorstel uiteen van een nieuw onafhankelijk orgaan, dat zou moeten bestaan uit een gelijkwaardige vertegenwoordiging van burgerorganisaties en EU autoriteiten met het doel de dialoog op te starten. De tekst van dat voorstel was aan iedereen uitgedeeld tijdens de ochtendsessie.

De volgende dag begon met het voorstellen van de resultaten van de werkgroepen door de vier rapporteurs. Die resultaten waren zoals we al hadden verwacht, niet erg concreet of specifiek. Met uitzondering van een werkgroep. Deze groep stelde een redelijk concreet scenario voor, dat zeer dicht tegen dat van ENCOD leunde, waarin een onafhankelijk orgaan een meer open forum zou organiseren waarin iedereen die geïnteresseerd is in deelname aan het dialoogproces welkom zou zijn. De leden van deze stuurgroep zouden gekozen worden uit de Europese netwerken, met inachtneming van het evenwicht tussen thematische, sectoriale en kwaliteitscriteria, om de leegtes die in de huidige netwerken vallen op te vullen.

Deze groep nam ook het voorstel van ENCOD over om een overzicht te maken van alle organisaties die in Europa op het gebied van drugs werkzaam zijn, en dit voorstel werd later ook door de Commissie overgenomen.

In de daaropvolgende discussie slaagden de aanwezigen erin, ondanks de pogingen van Hallberg en consorten, om ons te beperken tot het bespreken van dit nieuw orgaan dat binnen afzienbare tijd zou moeten worden opgezet met het doel het dialoogproces op een concrete wijze op te volgen. Verschillende details bleven onduidelijk, zoals wie er in dit nieuwe orgaan zouden moeten plaatsnemen, of de toegangscriteria zouden moeten worden geformuleerd door de Europese Commissie of door de maatschappelijke organisaties zelf, en of de informatie die in dit nieuwe orgaan zou kunnen worden besproken zijn “op ervaring gebaseerd” zou moeten zijn. Maar het goede nieuws is dat dit orgaan in 2007 zou kunnen beginnen functioneren. De Europese Commissie zou vanaf dan een bedrag van tenminste 16 miljoen EURO willen uittrekken om de dialoog met burgers te bevorderen over drugs en andere sociale verschijnselen, zoals geweld tegen kinderen en vrouwen. Dit bedrag werd genoemd in de slotverklaring van de heer Fonseca van het JVV Directoraat.

Samen met het Europees Parlement zal ENCOD de acties van de Europese Commissie in de komende maanden op de voet blijven volgen, om te zien of ze net zo ‘daadwerkelijk’ zijn als hun intenties. Intussen bereiden we onze eigen conferentie voor die op 7,8 en 9 maart zal plaatsvinden in het Europees Parlement, onder de noemer “Europese alternatieven in drugsbeleid – de weg naar Wenen 2008”. Houd onze website in de gaten als U deze conferentie wilt bijwonen. Onder de genodigde sprekers zijn Evo Morales, president van Bolivia, Ruth Dreifuss, ex-president van Zwitserland, Belén Blbao, drugtsaar van de regionale regering van Baskenland en Burgemeester Gerd Leers van Maastricht.

Joep Oomen (met Virginia Montañes en Peter Webster)

www.encod.org

Voor meer informatie over de initiatieven van de Europese Commissie om een dialoog op te starten met de burgers op het gebied van drugsbeleid, contacteer: JLS-DRUGSPOLICY-CONFERENCE@cec.eu.int